

2022/2050(INI)

8.11.2022

NUOMONĖ

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto

pateikta Užsienio reikalų komitetui

dėl 2022 m. metinio pranešimo dėl bendros saugumo ir gynybos politikos
įgyvendinimo
(2022/2050(INI))

Nuomonės referentė: Susana Solís Pérez

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Užsienio reikalų komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi konfliktai moterims ir mergaitėms daro neproporcingą poveikį, visų pirma seksualinio smurto, seksualinio prievartavimo kaip karo ginklo, perkėlimo ir prekybos žmonėmis¹ aspektais, taip pat ilgalaikį socialinį ir ekonominį poveikį; kadangi nepateisinama Rusijos invazija į Ukrainą ir Talibano valdžios perėmimas Afganistane, taip pat kiti konfliktai parodė šį konflikto daromą poveikį moterims; kadangi seksualinis smurtas vis dažniau tampa platesnės konflikto strategijos ir karo taktikos dalimi; kadangi ES turėtų remti pastangas, kuriomis siekiama užkirsti kelią seksualinio smurto dėl lyties vykdytojų nebaudžiamumui; kadangi dėl šiuo metu vykstančių konfliktų stiprėja lyčių nelygybė, skurdas, klimato anomalijos ir kitokio pobūdžio nelygybė;
- B. kadangi konfliktai, dėl jų susidariusi ekstremalioji humanitarinė padėtis ir priverstinis perkėlimas didina smurtą dėl lyties ir iššūkius, susijusius su lytine ir reprodukcinė sveikata bei teisėmis, ir lemia informacijos apie reprodukcinę sveikatą bei jos paslaugų, įskaitant akušerinę, prenatalinę ir postnatalinę priežiūrą, šiuolaikinių kontraceptinių priemonių, įskaitant skubias kontraceptines priemones, ir saugaus aborto bei priežiūros po aborto trūkumą; kadangi laikantis lyčiai atžvalgaus požiūrio turėtų būti padidintas ekonominis, socialinis ir sveikatos saugumas;
- C. kadangi lyčių lygybė nukreipia tvarios taikos, konfliktų prevencijos ir visuomenės atkūrimo po konfliktų keliu; kadangi nepaprastai svarbu vyraujantį viktimizacijos naratyvą pakeisti moterų, permainų varomosios jėgos taikos ir saugumo procese, dalyvavimu; kadangi lyčių lygybė yra susijusi su pažanga užtikrinant pasaulinį saugumą, demokratiją ir tvarią taiką; kadangi moterų dalyvavimas taikos palaikymo ir karinėse operacijose yra labai svarbus garantuojant jų sėkmę, nes užtikrinamas geresnis informavimas, vietos supratimas apie misiją, žvalgybos duomenų rinkimas, informuotumas apie padėtį ir išsamesnis seksualinio smurto nušvietimas²; kadangi būtina labai skatinti ir stiprinti šį esminį bei svarbų vaidmenį, kad būtų sukurti tvirti ir atsparūs kariniai pajėgumai;
- D. kadangi Trečiojo lyčių lygybės veiksmų plano įgyvendinimo dalyje numatytas aktyvesnis moterų dalyvavimas bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) misijose ir operacijose; kadangi vis dėlto moterys sudaro 24 proc. BSGP civilinių misijų, tik 5 proc. karinių misijų bei 6 proc. karinių operacijų dalyvių³;

¹ 2000 m. spalio 31 d. JT Saugumo Tarybos rezoliucija 1325 (2000), paskelbta adresu: https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/SC_ResolutionWomenPeaceSecurity_SRES1325%282000%29%28english_0.pdf

² Nagel, R.U., Fin, K. ir Maenza, J., „Gendered Impacts on Operation effectiveness of UN Peace Operations“, The Georgetown Institute for Women, Peace and Security, 2021 m. gegužės mėn., paskelbta adresu: <https://giwps.georgetown.edu/wp-content/uploads/2021/05/Gendered-Impacts-on-Operational-Effectiveness-of-UN-Peace-Operations.pdf>

³ 2022 m. kovo 30 d. Europos išorės veiksmų tarnybos darbinis dokumentas „Žmogaus teisių ir lyčių aspektų integravimo į Europos Sąjungos bendrą saugumo ir gynybos politiką tolesnio esamos padėties tyrimo ataskaita“ (angl. *Report on the Follow-up Baseline Study on Integrating Human Rights and Gender Equality into the*

- E. kadangi lyčių aspekto integravimas į ES saugumo ir gynybos politiką taip pat reiškia, kad reikia pripažinti konkrečius lyčių aspektus ir pasaulinių reiškinį, pvz., klimato kaitos, migracijos, prekybos ir COVID-19 pandemijos, poveikį bei kovoti su jais; kadangi jiems savo ruožtu poveikį daro daugialypė ir tarpusavyje susijusių formų diskriminacija; kadangi reikėtų sutelkti dėmesį į moterų ir grupių, patiriančių daugialypę ir tarpusavyje susijusių formų diskriminaciją, patirtį bei poreikius ir pripažinti esminį moterų – veikėjų ir sprendimus priimančių asmenų visais lygmenimis ir, platesniu mastu, taikos procesuose – indėlį;
- F. kadangi lyčių lygybė yra demokratijos, laisvės, žmogaus teisių, darnaus vystymosi ir sėkmingo klimato kaitos padarinių valdymo bei, savo ruožtu, taikos ir saugumo prielaida; kadangi daugelyje pasaulio vietų neužtikrinamos moterų ir mergaičių žmogaus teisės; kadangi moterų ir mergaičių teisių organizacijos susiduria su vis didesniais iššūkiais mažėjančioje pilietinės visuomenės erdvėje ir turėtų būti įtrauktos į taikos ir saugumo koordinavimą bei sprendimų priėmimą;
1. pabrėžia, jog nepateisinama Rusijos invazija į Ukrainą ir Talibano valdžios perėmimas Afganistane, taip pat kiti konfliktai neginčijamai akcentuoja būtinybę užtikrinti, kad lyčių lygybė ir moterų teisės būtų pagrindinis saugumo ir gynybos priemonių aspektas, apimantis seksualinio smurto ir seksualinio prievartavimo kaip karo ginklo prevenciją, lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių apsaugą ir prekybos žmonėmis panaikinimą; griežtai smerkia karo nusikaltimus prieš civilius gyventojus, įskaitant seksualinį smurtą kaip karo ginklą;
 2. primena, kad lyčių lygybė yra pagrindinė ES vertybė ir svarbiausias tikslas; ragina sparčiau įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo ir JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2250 dėl jaunimo, taikos ir saugumo, laikantis įsipareigojimo pagal Strateginį kelrodį; ragina visapusiškai ir tinkamai įgyvendinti ES LGBTIQ+ gaires visose BSGP misijose; pabrėžia, kad politinio įsipareigojimo įgyvendinti ES strateginį požiūrį dėl moterų, taikos ir saugumo ir ES veiksmų planą dėl moterų, taikos ir saugumo pavertimas veiksmais tebėra iššūkis; apgailestauja dėl to, kad stokojama specialaus ir pakankamo biudžeto veiksmų planams įgyvendinti ir kad daugelis ES darbuotojų į savo darbą nėra integravę nuostatų dėl moterų, taikos ir saugumo;
 3. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) ir valstybes nares pereiti prie feministinės užsienio ir saugumo politikos, siekiant užtikrinti veiksmingą lyčių aspekto integravimą ir tarpsektorinio požiūrio įtraukimą į visas BSGP misijas ir taip padidinti ES, kaip lyčių lygybės lyderės visame pasaulyje, patikimumą; pabrėžia, kad reikia apsaugoti mergaičių ir moterų teises užtikrinant visapusišką ir prasmingą jų dalyvavimą įvairiais konflikto ciklo etapais; primena, jog svarbu, kad būtų naudojama lyčių aspekto analizė ir lyčių aspektas būtų integruojamas kiekvienu BSGP misijos etapu, iš anksto ir per visą procesą konsultuojantis su ekspertais bei patarėjais lyčių klausimais;
 4. pabrėžia, kad lyčių lygybės užtikrinti neįmanoma neturint už lyčių lygybę atsakingų

European Union's Common Security and Defence Policy), kurį galima rasti adresu: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9198-2022-INIT/en/pdf>

vadovų; atsižvelgdamas į tai, ragina rengti privalomus lyčių lygybės mokymus visiems EIVT vidurinėsios ir vyresniosios grandies vadovams bei BSGP misijų ir operacijų vadovams / vadams ir jų darbo aprašymuose bei vertinimuose pateikti konkrečias nuorodas į lyčių lygybę;

5. konkrečiai ragina kitame susitarime dėl civilinių BSGP pajėgumų sustiprinti savo 16 įsipareigojimą nustatyti aiškius plataus užmojo išmatuojamus tikslus, kad būtų užtikrintas specialių patarėjų lyčių klausimais dalyvavimas, didesnis moterų skaičius tarp tarptautinių ekspertų visais misijos lygmenimis bei visų pirma vadovaujamas pareigas einančių darbuotojų įvairovė ir lyčių pusiausvyra pagal 2021–2024 m. moterų dalyvavimo civilinėse BSGP misijose stiprinimo strategiją ir veiksmų planą⁴, nes civilinėms misijoms vadovauja tik trys moterys, o karinėms misijoms nevadovauja nė viena; ragina parengti palyginamus karinių misijų ir operacijų planavimo tikslus;
6. ragina valstybes nares kelti kandidatus į BSGP misijas taip, kad subalansuoto lyčių atstovavimo būtų paisoma visų lygmenų ir vaidmenų, įskaitant vadovybės ir karinį vaidmenis, atvejais; pažymi, kad lyčių lygybė valstybių narių gynybos pajėgose yra lyčių lygybės BSGP misijose prielaida; ragina vadovautis skaidriomis ir nešališkomis procedūromis atrenkant kandidatus į BSGP misijas, kad tais atvejais, kai kandidatų į tą pačią poziciją kvalifikacija vienoda, būtų pasirenkamas nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatas; teigiamai vertina veiksmų grupės, nagrinėjančios klausimus dėl geros valstybių narių praktikos kandidatų į BSGP misijas nominavimo srityje, darbą ir tikisi, kad jo išvados bus pasidalinta su visomis valstybėmis narėmis; primena, kad moterų dalyvavimas BSGP misijose prisideda prie darbo veiksmingumo, be to, taip didinamas ES, kaip lygių teisių gynėjos, patikimumas;
7. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti naikinti lyčių stereotipus, kurie prisideda prie nelygiavėčio moterų atstovavimo saugumo ir gynybos sektoriuje; pabrėžia, kad reikia skatinti jaunas mergaites mokytis šiuos dalykus, kad jos galėtų siekti karjeros šioje srityje; ragina valstybes nares mažinti moterų karjeros gynybos pajėgose kliūtis ir stiprinti moterų išlaikymą karinėse taikos kūrimo ir palaikymo misijose;
8. teigiamai vertina EIVT patarėjos lyčių ir įvairovės klausimais darbą ir jos indėlį siekiant didesnio ES išorės veiksmų nuoseklumo ir geresnio jų matomumo lyčių lygybės, moterų įgalėjimo bei moterų, taikos ir saugumo požiūriais; ragina padidinti biudžetą ir išplėsti patarėjų remiančią grupę; apgailestauja dėl to, kad, nors nuo 2018 m. civilinių misijų operacijos štabo lygmeniu visą darbo dieną dirba ekspertas lyčių klausimais, tokia pareigybė nenumatyta karinėms misijoms; todėl ragina prioritetine tvarka sukurti tokią pareigybę; akcentuoja patarėjų lyčių klausimais darbo BSGP misijose svarbą; apgailestauja, kad dažnai karinėse misijose patarėjo lyčių klausimais etatas ilgą laiką lieka neužimtas, ir ragina į šias vietas įdarbinti darbuotojus; vertina svarbų vaidmenį, kurį ryšium su misijomis atlieka kontaktinių punktų lyčių lygybės klausimais tinklas, bei tikisi, kad jis toliau plėsis ir kad bus rengiami mokymai; ypač ragina civilines ir karines misijas imtis struktūrinių geriausios praktikos mainų siekiant, kad šiuo metu civilinėse misijose taikomos lyčių lygybės iniciatyvos galėtų būti taikomos ir karinėse misijose; ragina stiprinti patarėjo lyčių klausimais pareigybę, kad lyčių aspektu

4

<https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/Strategy%20and%20Action%20Plan%20to%20Enhance%20Women%20Participation%20in%20Civ-CSDP%20missions.pdf>

grindžiamas požiūris būtų integruojamas į visas programas ir politiką;

9. apgailestauja dėl visų seksualinio smurto, kurio griebiasi BSGP misijų nariai arba BSGP misijų apmokomi vietos valdžios atstovai, atvejų; ragina visapusiškai įgyvendinti BSGP misijoms ir operacijoms skirtus patobulintus bendruosius elgesio standartus, kad jie taptų visapusišku visiškos netolerancijos seksualiniam priekabiavimui ir priekabiavimui dėl lyties bei seksualiniam išnaudojimui visose BSGP misijose požiūriu; primygtinai ragina vykdyti nepriklausomą priežiūrą siekiant užtikrinti, kad kaltininkai būtų patraukti atsakomybėn, o aukos galėtų teikti informaciją visiškai pasikliaudamos anonimiškumu ir apsauga ir kad būtų garantuota jų teisė kreiptis į teismą; primygtinai ragina EIVT ir valstybes nares užtikrinti saugumą nuo smurto dėl lyties, seksualinio išnaudojimo ir prekybos žmonėmis, rengiant privalomus mokymus visiems misijų nariams ir subrangovams; ragina užtikrinti, kad visiems nukentėjusiesiems būtų prieinama specializuota parama, įskaitant konsultacijas ir psichologines paslaugas;
10. ragina rezervuoti finansavimą su lytimi susijusiems veiksams įgyvendinant BSGP ir Europos taikos priemonę, sykiu numatant naują ES biudžeto eilutę siekiant finansuoti patarėjus lyčių klausimais visose BSGP misijose ir remti kontaktinių punktų lyčių klausimais tinklo plėtrą; ragina EIVT įgyvendinti struktūrizuotą biudžeto sudarymo atsižvelgiant į lyčių aspektą požiūrį, kad būtų tiksliai atsekamos visos su lyčių aspektu susijusios išlaidos, be kita ko, BSGP srityje, rengiami įvairių ES finansuojamų programų *ex ante* ir *ex post* poveikio lytims vertinimai ir apie tai informuoti Parlamentą;
11. atsižvelgdamas į stiprėjančias hibridines grėsmes ir ypatingą dėmesį kibernetiniams pajėgumams įgyvendinant BSGP, akcentuoja kibernetinio saugumo priemonių svarbą stebint prekybą nuo konfliktų nukenčiančiomis moterimis ir užkertant jai kelią, turint galvoje technologijų poveikį prekybai žmonėmis seksualinio išnaudojimo tikslu; primena, kad nepakankamai moterų Europoje eina su kibernetiniu saugumu susijusias pareigas, ir ragina imtis konkrečios iniciatyvos, kad būtų sprendžiamas klausimas dėl lyčių pusiausvyros BSGP kibernetinių pajėgumų srityje ir specializuotuose sektoriuose;
12. ragina BSGP misijas bendradarbiauti su Europos lyčių lygybės institutu, ypač plėtojant lyčių aspekto integravimą, ir užtikrinti, kad šiam darbui būtų skirti derami ištekliai; ragina remti mokslinius tyrimus, susijusius su saugumo ir gynybos politikos lyčių aspektais, kuriuos atliktų mokslininkės ir tyrėjos.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	25.10.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 27 - : 3 0 : 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Jakop G. Dalunde, Frances Fitzgerald, Heléne Fritzton, Martin Hojsík, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Karen Melchior, Andželika Anna Mozdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Pina Picierno, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Lena Düpont, Pierrette Herzberger-Fofana, Aušra Maldeikienė, Kira Marie Peter-Hansen, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

27	+
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Lena Düpont, Frances Fitzgerald, Aušra Maldeikienė, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
RENEW	Martin Hojsík, Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Pina Picerno, Evelyn Regner
THE LEFT	Eugenia Rodríguez Palop
VERTS/ALE	Jakop G. Dalunde, Pierrette Herzberger-Fofana, Kira Marie Peter-Hansen, Sylwia Spurek

3	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson

1	0
ID	Simona Baldassarre

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė